

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Aleksandro Stulginskio universiteto
***INŽINERIJA IR TEISĖ* STUDIJŲ PROGRAMOS**
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: doc. dr. Kazimieras Juzėnas

Grupės nariai: Doc. dr. Arvidas Masiulis
Doc. dr. Vaidotas Vaičaitis

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Inžinerija ir teisė
Studijų sritis	Technologijos mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Bendroji inžinerija (H100)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Bendrosios inžinerijos ir teisės bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	6
2.3. Personalias	8
2.4. Materialieji ištekliai.....	8
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	9
2.6. Programos vadyba	10
III. REKOMENDACIJOS	11

I. IŽANGA

Aleksandro Stulginskio universiteto (toliau – ASU) ketinamos vykdyti technologijos mokslų studijų srities bendrosios inžinerijos studijų krypties pirmosios studijų pakopos *Inžinerijos ir teisės* studijų programos (toliau – Programa) vertinimą atliko ekspertų grupė, kurią sudarė Kauno technologijos universiteto doc. dr. Kazimieras Juzėnas (grupės vadovas), Vilniaus universiteto doc. dr. Vaidotas Vaičaitis ir Klaipėdos universiteto doc. dr. Arvidas Masiulis. Gretutines (teisės) studijas numatoma vykdyti bendradarbiaujant su Mykolo Riomerio universitetu (toliau – MRU).

Ekspertų grupė Programos vertinimo metu išnagrinėjo *Inžinerijos ir teisės* parengtą studijų programos aprašą ir jo priedus, parengė pirmines programos išvadas, suformulavo klausimus, kuriems reikia skirti dėmesį vizito metu ir 2013 metų spalio 12 d. apsilankė ASU Žemės ūkio inžinerijos fakultete, kuriame susitiko su ASU ir MRU atitinkamų padalinių administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, numatomais socialiniais partneriais ir darbdavių atstovais, suinteresuotais būsimaisiais Programos absolventais. Vizito metu buvo aplankyta biblioteka ir Programos vykdymui numatytos specializuotos laboratorijos bei studijoms skirtos patalpos. Ekspertų grupė vizito metu tikslino duomenis, pateiktus apraše ir prašė pateikti papildomų dokumentų ar duomenų, papildančių bei patikslinančių Programos apraše pateiktą informaciją.

Vizito pabaigoje ekspertų grupė aptarė vizito rezultatus grupėje ir žodžiu supažindino ASU ir MRU atstovus su pirminiais vertinimo rezultatais.

Ekspertų grupė parengė atlikto vertinimo išvadas ir pateikė jas Studijų kokybės vertinimo centrui.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Inžinerijos ir teisės studijų programa orientuota į darbo rinkos segmentą, kuriam būtini aukštos kvalifikacijos specialistai, turintys technologijos mokslų ir teisės pagrindus. Numatoma studijų trukmė – 4 metai, Programos apimtis yra 240 kreditų. Įvykdžius studijų programą, bus suteikiamas bendrosios inžinerijos ir teisės bakalauro kvalifikacinis laipsnis, atitinkantis Europos Sąjungos ir Lietuvos kvalifikacijų sandaros šeštąjį lygmenį. Baigę Programą, absolventai galės toliau tęsti studijas antrosios pakopos studijų programose šalies ar užsienio universitetuose.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį.

Programos apraše (toliau – Apraše) nurodoma, kad Programa numato „...parengti morališkai brandžius, aukštos kvalifikacijos specialistus, gebančius vertinti šiuolaikines agroverslo technologijas, spręsti teorines ir praktines inžinerines problemas...“. Trys daliniai studijų tikslai jau yra platesni ir apima gerokai daugiau nei „agroverslo technologijas“. Pavyzdžiui, II daliniame Programos tikslu numatoma „suteikti studentui reikalingus profesinės kompetencijos taikomuosius pagrindus bei formuoti gebėjimus inžinerinei globalinės rinkos veiklai ir aukštųjų technologijų naudojimui, ugdyti informacijos valdymo, problemos formavimo ir analizavimo kompetencijas...“. Analogiškai ir III dalinis studijų programos tikslas yra platus, universalus ir gali būti pritaikytas įvairioms studijų programoms, pavyzdžiui, „...suteikti studentui teisinę žinias, reikalingas veikloje, susijusioje su suteikiama kvalifikacija; padėti išsiugdyti tikslius ir taisyklingo teisinių sąvokų vartojimo bei teisės normų taikymo įgūdžius, kurie leistų profesionaliai veikti kintančioje šalies socialinio gyvenimo aplinkoje...“.

Programos rengėjai numato būsimiems specialistams, kurie baigs šią studijų programą, suteikti inžinerijos ir teisės kvalifikacinį laipsnį. Vertinant studijų programos pavadinimą ir dalinius tikslus, atrodo, kad programos rengėjai numato plačią būsimųjų specialistų veiklos sritį, apimančią visą inžineriją ir teisę. Visgi, studijų programos pagrindiniame tikslu aiškiai

nurodomos „agroverslo technologijos“ ir, matyt, galima numanyti, kad Programa yra daugiau susijusi su žemės ūkio technologijomis ir jų inžinerija. Tuo labiau, kad daugumos studijų dalykų, kurie numatomi dėstyti studijų programoje, pavadinimai yra susiję su minėta žemės ūkio inžinerijos sritimi. Be to, vadovaujantis Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo pakeitimo, patvirtinto Švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 8 įsakymu Nr. V-232, 4.1 punktu, studijų programos pavadinimo pagrindinis žodis turi nusakyti pagrindinės studijų krypties turinį.

Programos pagrindinis tikslas apima labai svarbią Lietuvos ūkio sritį – žemės ūkį. Ketinamos vykdyti studijų programos rengėjus reikia pagirti už jų pastangas išsiaiškinti atitinkamų žemės ūkio specialistų poreikius ir, vadovaujantis gautais rezultatais, rengti šią studijų programą. Tuo pačiu programos rengėjai parodo plėtojamus jau esamus ir kuriamus naujus ryšius su socialiniais partneriais. Laukiami studijų rezultatai apima žinias ir jų taikymą, gebėjimus vykdyti tyrimus, specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus. Pagrindinės studijų programos apraše yra pateikta 17 studijų rezultatų, kurių, anot aprašo rengėjų, „...turinys bei logika atitinka specialistų parengimą kompleksinei veiklai gamybinėse, komercinėse ir mokslinėse srityse...“. Pastebėtina, kad ir šiuo atveju yra nusakoma gana plati veiklos sritis.

Programos rengėjai, formuluodami studijų rezultatus, vadovavosi priimtais tarptautiniais ir nacionaliniais teisiniais dokumentais, pavyzdžiui, Dublino aprašais, Lietuvos Respublikos kvalifikacijų sandaros aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 ir kt. Tačiau Programos rengėjai nemini inžinerijos studijų krypties grupės programų studijų rezultatų, kurie yra priimti Europos aukštojo mokslo erdvėje (angl. Framework Standards for the Accreditation of Engineering Programmes, EUR-ACE), ir kuriuos sudaro žinios ir jų supratimas, inžinerinė analizė, inžinerinis projektavimas, tyrinėjimai, inžinerinė veikla, asmeniniai/perkeliamieji įgūdžiai. Palyginus studijų programos rengėjų pateiktus studijų rezultatus ir priimtus Europos aukštojo mokslo erdvėje (EUR-ACE), pastebimi skirtumai.

Ekspertai mano, kad didesnioji dalis Programos tikslų ir studijų rezultatų yra sudaryti atsižvelgiant į akademinis ir/ar profesinius reikalavimus, visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

Programos pavadinimas, tikslai, studijų rezultatai, turinys ir numatomas suteikti Bendrosios inžinerijos ir teisės bakalauro laipsnis turėtų tarpusavyje derėti tiksliau ir aiškiau. Todėl studijų programos rengėjams pirmiausia reikėtų tikslinti Programos tikslus, studijų rezultatus ir turinį, tiksliau atliepiant siekiamą pagrindinį Programos tikslą. Galimas ir studijų programos pavadinimo koregavimas, kuris geriau derėtų su numatomais tikslais ir studijų rezultatais.

Programos studijų rezultatai yra tik dalinai suderinti su Europos aukštojo mokslo erdvės (EUR-ACE) reikalavimais, todėl Programoje turėtų būti daugiau dėmesio skiriama projektų vadybai, verslo praktikai, būsimųjų specialistų gebėjimui veikti savarankiškai ir komandoje, komunikacijai tarptautiniame kontekste ir kt. Tai taip pat palengvintų studijų Programos pristatymą tarptautinėje erdvėje.

Todėl ekspertai mano, kad *Inžinerijos ir teisės* studijų programos tikslo, dalinių tikslų ir studijų rezultatų formulavimas yra koreguotinas.

Studijų programos aprašo „Programos rezultatai“ dalyje nurodyta, jog programos rengėjams panašią inžinerijos ir teisės programą pavyko rasti kai kuriuose Australijos universitetuose, kuriuose inžinerijos ir teisės studijos tęsiasi 6 ar 6,5 metų. Greičiausiai dėl to programos rengėjai apraše teigia, jog ši programa „leistų baigusiems šią programą absolventams tęsti teisės krypties magistrantūros studijas, kai studijuoti teisės dalykai būtų automatiškai įskaitomi išlyginamųjų studijų metu“: išlyginamųjų studijų metu reikėtų išlaikyti *Baudžiamosios teisės*, *Baudžiamojo proceso teisės* ir *Civilinio proceso teisės* dalykų egzaminus. Visgi, manytina, jog minėti trys dalykai niekaip negalėtų kompensuoti vertinamos gretutinių studijų programos bazinio teisinio išsilavinimo, nurodyto 2008 m. vasario 20 d. Konstitucinio Teismo nutarime, trūkumo, nes Programoje nėra (ir pagal jos sukūrimo tikslą neturi būti) tokių bazinių teisinių disciplinų, kaip Teisės istorija, Civilinė teisė, Finansų teisė, Tarptautinė viešoji teisė, taip pat Romėnų teisė, Kriminologija ir kt. Todėl vien šią Programą baigę studentai bakalaurai

negalėtų studijuoti MRU (ar kito universiteto) teisės magistrantūros programoje, nepažeidžiant šiuo metu galiojančių teisės normų.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Programa dera su tarpdiscipliniškumo augimo tendencijomis;
- ketinamos vykdyti *Inžinerijos ir teisės* studijų programos absolventai, turintys bendrosios inžinerijos ir teisės žinių ir gebantys jas derinti sprendžiant praktines problemas, yra laukiami valstybinėse institucijose ir verslo įmonėse.

Silpnybės:

- tik dalinis studijų programos pavadinimo, tikslų, rezultatų ir numatomo suteikti kvalifikacinio laipsnio suderinamumas;
- nepilnas pagrindinės ir gretutinės krypties studijų dalykų suderinamumas.

<i>Gretutinių studijų apibendrinamasis vertinimas: teigiamai.</i>
--

2.2. Programos sandara

Numatomos vykdyti studijų programos apimtis – 240 kreditų. Studijų trukmė – 4 metai arba 8 semestrai. Vienerių studijų metų apimtis – 60 kreditų arba 1600 val. Kiekviename semestru yra po 30 kreditų, semestru studijuojami ne daugiau kaip 7 dalykai.

Bendroji universitetinių studijų dalis apima pasaulėžiūros ir bendrosios erudicijos lavinimo dalykus, kurie nėra tiesiogiai susiję su kryptiniu studijų turiniu. Bendrajai erudicijai lavinti parinkti humanitarinių ir socialinių mokslų studijų dalykai sudaro 15 kreditų.

Studijų pagrindinės krypties daliai priskiriami 25 studijų dalykai. Taip pat studentui suteikiama galimybė rinktis iš alternatyviųjų dalykų grupės, skirtos gilesnei specializacijai pagrindinėje studijų kryptyje, o tai sudaro 9 kreditus (po 3 kreditus 3, 4 ir 7 semestruose). Profesinės veiklos praktiką sudaro 13 kreditų (ASU). Baigiamąjo darbo rengimui ir gynimui skirta 10 kreditų (ASU).

Programos studijų pagrindinės krypties dalykų studijoms, praktikoms, baigiamajam darbui ir pan. yra numatyti 165 kreditai.

Gretutinės studijų krypties dalis, apimanti teisės studijų dalykus ir suteikianti žinias ir gebėjimus būtinus profesinei veiklai, sudaro 60 kreditų. Šiai kryptiai skirta 11 studijų dalykų, kurie sudaro 57 kreditus (iš jų 2 kreditai skirti profesinės veiklos praktikai ir 5 kreditai – baigiamajam darbui). Alternatyviųjų dalykų grupei, gilesnei specializacijai gretutinėje studijų kryptyje skirti 3 kreditai.

Tai atitinka galiojančius reikalavimus, kurie yra pateikti Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakyme Nr.V-501 „Dėl laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo“ ir jo pakeitimuose, kurie buvo patvirtinti Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. V-1190 ir 2012 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-232.

Studijų programoje nėra numatyti studentų laisvai pasirenkami dalykai(-as), nors tai yra rekomenduojama pirmos pakopos studijų programose. Numatomi tik alternatyvūs studijų dalykai.

Antras dalinis studijų programos tikslas nurodo „...formuoti gebėjimus inžinerinei globalinės rinkos veiklai ir aukštųjų technologijų naudojimui...“. Tačiau studijų programoje daugelis dalykų skirti suteikti bazines įvairių inžinerijos sričių žinias. Programoje galėtų būti aiškiau nurodyti studijų dalykai, kurie tiesiogiai sietųsi su veikla „globalinėje rinkoje“.

Pagrindinių studijų dalykai atitinka bendrosios inžinerijos studijų kryptį ir jų turinys atspindės numatomų sričių mokslo ir technologijų naujoves bei vystymosi perspektyvas.

Dalies studijų dalykų aprašuose (pvz., IFISB47, IFEBB59, FEBB62, IFISB51, IFISB52 ir kt.) yra nurodyti dalykai, kurie turi būti išklaustyti prieš pradėdant minėtų dalykų studijas, tačiau studijų programoje šių dalykų nėra arba jie studijuojami tame pačiame semestre.

Gretutinėse (teisės) studijose turėtų būti numatyta didesnė apimtis teisės dalykų, labiau susijusių su Programos pavadinimu ir deklaruojamomis absolventų darbo vietomis, t.y. vietoj tokių siūlomų dalykų, kaip Teisės teorija, Tarptautinė privatinė teisė rekomenduotina studentams siūlyti Verslo teisę, Žemės ūkio (Agrarinę) teisę, Statybų teisę, Teritorijų planavimo teisę.

Programos sandaroje, kaip alternatyvūs dalykai, yra nurodyti *Mokesčių teisė* ir *Įmonių teisė*, tačiau Studijų dalyko apraše jų programa, turinys ir dėstytojai nepateikti.

Neaiškus yra dalyko „*Ūkio srities administracinis teisinis reguliavimas*“ pavadinimas bei neaišku, ar šis dalyko pavadinimas atitinka jo turinį, kuris daugiausiai susijęs su Administracinės teisės turiniu (Administracinė teisė, administracinės teisės normos, administraciniai teisiniai santykiai, viešasis administravimas etc.). Nei programos turinyje, nei jo aprašyme, nei siūlomoje literatūroje neatsispindi (nepaaiškintas) jo pavadinime esantis „ūkio srities“ termino segmentas. Sutarčių teisės dalyko apraše teigiama, jog ją studijuoti galės studentai, išklaušę Civilinės teisės bendrąją dalį ir Civilinės teisės specialiąją dalį. Tačiau gretutinės studijų krypties (teisės) programa neapima visos Civilinės teisės studijų.

Studijuojant *Ūkio srities administracinio teisinio reguliavimo* ir *Darbo santykių teisinio reguliavimo* dalykus, numatyta 1 savaitės „profesinės veiklos praktikos“ atlikimas kiekvienam dalykui. Tačiau nėra pagrįsta, kodėl praktika siejama būtent su minėtais studijų dalykais. Apraše akcentuojama, jog praktikų metu studentai susipažins su šios srities *įmonių* veikla, gamybinės bazės struktūra, naudojama įranga ir technine priežiūra, tačiau kitoje vietoje teigiama, jog praktiką galima bus atlikti ne tik įmonėse, bet ir valstybės bei savivaldybės institucijose. Todėl reikėtų aiškiau įvardinti programą baigusią absolventų potencialius darbdavius.

Pagaliau, atkreiptinas dėmesys į tai, jog kai kuriems dalykams netinkamai pateikta literatūra. Visų pirma, joje trūksta nuorodų į praktinę medžiagą, t.y. į teismų (tiek bendros kompetencijos, tiek administracinių teismų ar Konstitucinio Teismo) praktiką, be ko teisės studijos būtų per daug teorinės ir paviršutiniškos. Taip pat pastėtina, jog pvz., *Teisės teorijos pagrindų* dalykui, kaip privaloma nurodyta 20 literatūros šaltinių, iš kurių dauguma yra knygos lietuvių ir anglų kalba. Tai aiškiai per didelis įsisavintinos literatūros kiekis, ypač bakalauro programoje ir dar – teisę studijuojant, kaip gretutinį studijų dalyką. Todėl rekomenduotina dalį privalomos literatūros perkelti prie papildomų šaltinių. Panaši pastaba galėtų būti padaryta dėl Konstitucinės teisės ir Europos Sąjungos teisės dalykų. Taip pat neaišku, koks privalomas šaltinis yra nurodytas *Tarptautinės privatinės teisės* dalyko literatūros sąrašė: „6. Oxford : Oxford University Press, 2008“?

Galima teigti, kad daugumos Programos studijų dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomą studijų tikslą ir studijų rezultatus. Tačiau atskirų dalykų, kurie buvo paminėti aukščiau, dėstymo seką reikėtų patikslinti. Dalykų turinys dera su studijų metodais, kurių yra tinkama įvairovė, pavyzdžiui, laboratoriniai darbai, situacijų ir praktinės veiklos pavyzdžių analizė, studentų savarankiškų darbų pristatymas ir aptarimas auditorijose ir kt. Tačiau ketinamos vykdyti studijų programos ir atskirų dalykų aprašuose trūksta numatytų studentų grupinių darbų.

Programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti, Programos turinys atitinka naujausius technologijų pasiekimus.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- ketinamos vykdyti *Inžinerijos ir teisės* studijų programos apimtis ir sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Silpnybės:

- studijų programoje nėra numatytas laisvai pasirenkamas (-i) dalykas(-ai);

- atskirų studijų programos dalykų aprašai (arba dalykų išdėstymas studijų programoje) yra nesuderinti su bendra Programos struktūra;

2.3. Personalas

Yra numatoma, kad studijų programą vykdys ASU ir MRU dėstytojai, kurių daugiau kaip pusę turi mokslinius laipsnius ir pedagoginius vardus ir tenkina pirmos pakopos studijų programos dėstytojams keliamus kvalifikacinius reikalavimus. Pagrindinių studijų dalykus ves ASU dėstytojai, MRU dėstytojai koordinuos gretutinių studijų (teisės) dalykus. Numatoma, kad studijų programoje dirbs virš 50 pagrindinių dėstytojų (7 profesoriai, 31 docentas ir kt.), kuriems galės talkinti (pvz., vedant laboratorinius darbus) ir daugiau dėstytojų.

Daugumos dėstytojų mokslinės veiklos kryptys atitinka dėstomus dalykus, jie vykdo mokslinius tyrimus, skelbia publikacijas Lietuvoje ir užsienyje. Dalis dėstytojų turi profesinės (praktinės) veiklos patirties.

Gretutinių studijų dėstytojų kvalifikacija iš esmės yra tenkintina, tačiau ateityje rekomenduotina dėstytojams aktyviau publikuoti mokslinius straipsnius planuojamo dėstyti dalyko srityje (pvz., Europos Sąjungos teisės, Konstitucinės teisės, Mokesčių teisės, Sutarčių teisės, Darbo santykių teisinio reguliavimo).

Apibendrintai galima teigti, kad numatomų dėstytojų skaičius ir jų kvalifikacija yra pakankami Programos vykdymui ir numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Tačiau yra kai kurių neatitikimų gretutinėje teisės kryptyje: ne visi dėstytojai vysto mokslinę veiklą studijų dalykų srityje, daugelis nėra skelbę publikacijų užsienio leidiniuose. Vykdamą Programą yra rekomenduotinas didesnis dėstytojų aktyvumas dalyvaujant akademinio judumo veiklose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- numatomi pagrindinių studijų dalykų dėstytojų skaičius, kvalifikacija ir vykdomų mokslo tyrimų sritys atitinka teisės aktų reikalavimus ir yra pakankami studijų rezultatams pasiekti.

Silpnybės:

- mažas dalies dėstytojų aktyvumas (ypač gretutinių studijų dalykų) publikuojant mokslinius straipsnius užsienio leidiniuose planuojamų dėstyti disciplinų srityje.

Gretutinių studijų apibendrinamasis vertinimas: teigiamai.

2.4. Materialieji ištekliai

Studijos yra numatomos vykdyti ASU, pagrinde naudojantis Žemės ūkio inžinerijos fakulteto turima materialine baze. MRU dėstytojai skaitys paskaitas ir ves praktinius užsiėmimus ASU. Studijos bus vykdomos Fundamentalųjų mokslų instituto, Kalbų centro, Žemės ūkio inžinerijos fakulteto, kitų padalinių auditorijose ir laboratorijose. Tačiau ketinamos vykdyti studijų programos apraše (5 skyrius) taip pat nurodoma, kad dalis užsiėmimų galės bus vedami (to pageidaujant studentams) MRU Viešojo saugumo fakultete (VSF). Tai nurodė ir susitikimuose dalyvavę ASU ir MRU atstovai. Dauguma studijoms numatomų patalpų yra renovuotos, tinkamos ir pakankamos studijų programos vykdymui.

Auditorijos, laboratorijos ir kiti materialieji ištekliai yra pakankami studijų programos vykdymui. ASU sistemingai atnaujina studijoms skirtas patalpas, laboratorinę įrangą. Pažymėtinas aktyvus ASU bendradarbiavimas su socialiniais partneriais laboratorijų atnaujinimo srityje.

Studentai turės galimybę naudotis ASU ir MRU bibliotekų ištekliais. ASU bibliotekoje sudarytos galimybės naudotis pakankamu kiekiu mokomųjų knygų, prenumeruojamais periodiniais leidiniais, elektroninėmis įvairių išteklių (pvz., mokslo publikacijų) duomenų bazėmis. Šiuo metu renovuojamos ASU bibliotekos patalpose numatytas pakankamas studentų darbo vietų skaičius. Studentai galės naudoti MRU bibliotekos resursais tiek tiesiogiai (nuvykę į VSF), tiek ir distanciniu būdu. Metodiniai ištekliai yra pakankami studijų programos vykdymui, tačiau būtų galima rekomenduoti atskiruose studijų dalykuose dažniau naudoti (kaip alternatyvius pagrindinius mokymosi šaltinius) vadovėlius užsienio kalba.

Abiejų universitetų bendradarbiavimas numatomas ir organizuojant studentų praktikas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- studijų vykdymui numatomos patalpos, laboratorinė įranga yra sistemingai atnaujinamos;
- atnaujinant laboratorinę įrangą aktyviai bendradarbiaujama su verslo įmonėmis, kitomis institucijomis.

Silpnybės:

- ribotas skaičius mokomųjų knygų užsienio kalbomis, numatomų naudoti studijų dalykuose.

Gretutinių studijų apibendrinamasis vertinimas: teigiamai.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Yra numatoma, kad į *Inžinerija ir teisė* studijų programą bus priimami asmenys, įgiję ne žemesnį kaip vidurinį arba jam prilygstantį išsilavinimą. Priėmimas bus vykdomas konkurso tvarka pagal konkursines eiles, išreikštas konkursinių balų suma bendrai su kitomis Lietuvos aukštosiomis mokyklomis Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendram priėmimui organizuoti (LAMA BPO) nustatyta tvarka. Konkursinį balą sudaro trijų mokomųjų dalykų (matematikos, svertinis koeficientas – 0,4, lietuvių kalbos – 0,2, fizikos – 0,2) brandos egzaminų pažymių ir ketvirtąjį mokomojo dalyko (užsienio kalbos) metinio pažymio, padaugintų iš svertinių koeficientų, įvertinimo ir papildomų balų suma. Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti ir būdingi universitetinėms numatomos srities inžinerijos studijoms.

Studijų programos rengėjai ir atskirus dalykus koordinuojantys dėstytojai numato naudoti įvairius studijų metodus (pvz., laboratoriniai darbai, situacijų ir praktinės veiklos analizė, individualūs darbai, studentų savarankiškų darbų pristatymas ir aptarimas auditorijose ir kt.), kurie yra pakankami studijų rezultatams pasiekti. Tačiau ketinamos vykdyti studijų programos atskirų dalykų aprašuose trūksta numatytų studentų grupinių darbų, projektų. Daugumoje studijų dalykų aprašų nėra nurodyta, kokią vertinimo balo dedamąją sudaro grupiniai darbai.

Yra numatoma (pagal galiojančią ASU tvarką), kad dėstytojai nustatytu grafiku konsultuos Programos studentus ir ne užsiėmimų metu.

Studijų dalykų aprašuose nurodomas dalyko tikslas, studento žinios ir gebėjimai, įgyjami baigus dalyko studijas ir studijų pasiekimų vertinimo metodai. Su studijų dalyko aprašu studentai supažindinami įvadinėje paskaitoje. Studentų pasiekimų vertinimas vykdomas dešimties balų sistemoje vadovaujantis pasiekimų vertinimo kriterijais, kurie tiesiogiai siejami su studijų rezultatais. Numatoma kaupiamojo studentų pasiekimų vertinimo sistema. Galutinį dalyko pasiekimų vertinimo balą lemia semestro eigoje pasiekto tarpinio įvertinimo, atsiskaitymo už savarankiškus darbus ir egzamino įvertinimo svertinis vidurkis. Įvertinimo svorio koeficientai galutiniame pasiekimų vertinime nurodyti studijų dalykų aprašuose.

Apibendrinant galima teigti, kad pasiekimų vertinimo metodai yra viešai paskelbti, aiškūs ir tinkami studijų rezultatams vertinti.

Studijos baigiamos bakalauro baigiamuoju darbu (susidedančiu iš dviejų dalių – pagrindinės studijų krypties ir gretutinės studijų krypties) ir parengto darbo gynimu. Kvalifikacinę komisiją numatoma sudaryti iš atitinkamų sričių specialistų – ASU ir MRU dėstytojų ir darbdavių atstovų.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- priėmimo į studijų programą sąlygos yra aiškios, viešai skelbiamos ir būdingos universitetinėms inžinerijos studijų programoms;
- studentų pasiekimų sistema yra aiški ir vieša.

Silpnybės:

- studijų programoje numatoma didelė įvairovė studijų metodų, tačiau atskirų dalykų vertinime dažnai nurodomas mažas kiekis (pvz., laboratoriniai darbai, kursinis darbas, egzaminas) atsiskaitymų, kurie leistų studentams sukaupti vertinimo balą.

2.6. Programos vadyba

Inžinerijos ir teisės pirmosios pakopos studijų programą bendrai vykdys ASU Žemės ūkio inžinerijos fakultetas ir MRU Viešojo saugumo fakultetas. Programos apraše numatyta, kad gretutinės dalies (teisės) studijų dalykus dėstys MRU Viešojo saugumo fakulteto dėstytojai, kurie atvyks į ASU.

Programą numatantys vykdyti universitetai naudoja suderinamas vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemas ir tai sudarys palankias sąlygas Programos realizavimui, o numatomos naudoti vidinės studijų kokybės užtikrinimo priemonės yra pakankamos.

Būdai ir priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kokybišką Programos vykdymą yra numatyti pakankami – tai savikontrolės mechanizmas, užtikrinantis nuolatinį studijų kokybės palaikymą, studijų turinio, metodikos ir informacinės aplinkos atnaujinimą, dėstytojų kompetencijos ir kvalifikacijos priežiūrą, objektyvų studentų žinių ir įgūdžių vertinimą.

Studijų programos apraše nurodoma, kad studijų programos priežiūrą vykdys ASU ir MRU darbuotojų sudarytas jungtinis studijų programos komitetas, į kurį įeis Programos dėstytojai, studentai, socialiniai partneriai, o tai sudarys palankias sąlygas Programos, studijų proceso, studijų rezultatų priežiūrai ir tobulinimui. Sudarant komitetą bus laikomasi nuostatos, kad socialinių partnerių atstovas būtų studijų programą vykdančio fakulteto absolventas. Komitetui vadovaus mokslinio ir akademinio darbo patirtį turintis komiteto narys.

Atsakomybės už programos įgyvendinimą ir priežiūrą ir sprendimų priėmimą yra aiškiai paskirstytos.

Studijų programos kokybės vertinimo rezultatus numatoma skelbti viešai, pavyzdžiui, bus aptariama diskusijose su studentais, universitetų padalinių posėdžiuose, fakulteto tarybos ir akademinės bendruomenės susirinkimuose. Informacija apie studijų kokybę ir taikytas priemones jai gerinti bus išsamiai pateikiama kasmetinėse fakulteto ir instituto veiklos ataskaitose, platinama ASU Interneto svetainėje, AIKOS duomenų bazėje ir kt.

Studijų programos rengėjai numato platų Studentų atstovų dalyvavimą įvairių lygių institucijose, pavyzdžiui, Fakulteto taryboje, Dėstytojų atestacijos komisijoje, Studijų programos komitete. Studentai turės galimybę teikti siūlymus dėl atskirų dalykų tikslingumo, jie bus kviečiami į dekanato bei Studijų kokybės ekspertų grupės posėdžius. Studentų iniciatyva bus organizuojami susitikimai su administracija ir dėstytojais studijų kokybės klausimais.

Socialiniai dalininkai yra įvairių su žemės ūkio veiklomis susijusių įmonių, įstaigų ir organizacijų specialistai, kurie su Programos rengėjais ir numatomais vykdytojais bendrauja pakankamai intensyviai. Socialinių dalininkų atstovai buvo atvykę į ASU susitikti su ekspertais ir išreiškė nuomonę, kad numatomi Programoje rengti specialistai yra reikalingi, o jų veikla bus daugiaprofilinė. Pastebėtina ir tai, kad Žemės ūkio ministerija pritaria tokiai studijų programai.

Todėl galima vertinti, kad Programos rengimo ir tobulinimo procese socialiniai dalininkai dalyvauja.

Programos į(si)vertinimo procesų ir rezultatų, Programos tobulinimo eigos viešinimo aukštosios mokyklos (fakulteto) bendruomenei, kitiems socialiniams dalininkams būdai yra numatyti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Programos vadyba atitinka esminius reikalavimus;
- Programos vykdyme dalyvaujantys universitetai naudoja suderinamas studijų kokybės užtikrinimo sistemas;
- Programos priežiūrą atliks ir tobulinimą koordinuos Inžinerijos ir teisės studijų programos komitetas, į kurį įeis Programos dėstytojų, studentų, socialinių partnerių atstovai.

Silpnybės:

- Programos rengėjai turėtų tiksliau apibrėžti socialinių dalininkų vykdomo programos vertinimo periodiškumą.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Peržiūrėti ir patikslinti studijų programos ir atskirų dalykų tikslus, numatomus studijų rezultatus, siekiant didesnio jų suderinamumo ir atsižvelgiant į darbdavių lūkesčius absolventų kvalifikacijai.

3.2. Studijų programoje išplėsti vadybos dalykų dėstymą.

3.3. Gretutinių studijų dalykus labiau susieti su Programos tikslais ir studijų rezultatais, Teisės teorijos ir Tarptautinės privatinės teisės dalykus pakeičiant Verslo teisės, Žemės ūkio (Agrarinės) teisės, Statybos teisės, Teritorijų planavimo studijų dalykais. Nurodyti dalykai galėtų būti ir alternatyviai pasirenkamieji.

3.4. Peržiūrėti studijų programos dalykų turinį, jų išdėstymą semestruose, užtikrinant jų loginę seką.

3.5. Numatyti darbdavių ir socialinių partnerių apklausų periodiškumą, o apibendrintus rezultatus skelbti fakulteto (katedros) tinklapyje.

3.6. Skatinti dėstytojų mobilumą panaudojant įvairių programų, projektų teikiamas galimybes.

3.7. Planuoti studijų programos studentų tarptautinį judumą.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Aleksandro Stulginskio universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Inžinerija ir teisė* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai /bendras/
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	17

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: doc. dr. Kazimieras Juzėnas

Grupės nariai: doc. dr. Arvidas Masiulis

doc. dr. Vaidotas Vaičaitis